

УДК 378.091.26:61

DOI 10.11603/me.v0i1.6359

ОПТИМІЗАЦІЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ТЕОРЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ НА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ КАФЕДРАХ В УМОВАХ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ

О. В. Ніколаєва, Н. А. Шутова

Харківський національний медичний університет

ASSESSMENT OPTIMIZATION OF STUDENTS' KNOWLEDGE OF THE THEORETICAL MEDICINE ON FUNDAMENTAL DEPARTMENTS IN A CREDIT-TRANSFER SYSTEM

O. V. Nikolayeva, N. A. Shutova

Kharkiv National Medical University

Колективом кафедри патологічної фізіології ім. Д. О. Альперна Харківського національного медичного університету розроблено та впроваджено у навчальний процес новий підхід до оцінювання досягнень студентів і виявлення рівня знань наприкінці курсу. Звичайний іспит, який впроваджено у навчальний процес завдяки новій кредитно-трансферній системі організації навчального процесу, було трансформовано в “комплексний етапний іспит”.

The staff of D. Alpern Pathological Physiology Department of Kharkiv National Medical University developed and implemented in the educational process the new approach to evaluation of student achievement and identify the level of knowledge at the end of the course. An ordinary exam, which is implemented to the educational process through a new credit transfer system of learning process organisation, was transformed into a “complex landmark exam”.

Вступ. Підготовка майбутніх фахівців у різних галузях – одна з важливих складових формування суспільства, а підготовка медичного фахівця, який завтра увійде до практичної медицини, – це ще і запорука майбутньої здорової нації, яка потребує підвищення якості не тільки в системі охорони здоров'я загалом, а й окремо вищої медичної освіти в Україні. Підготовка фахівця – багатогранний процес, загальна концепція розвитку якого спрямована на приведення вищої медичної освіти, її структури, змісту, термінів підготовки у відповідність до міжнародних освітніх стандартів з урахуванням потреб охорони здоров'я країни; розширення співпраці вищих навчальних закладів з науковими установами Академії медичних наук України та розвиток міжнародного співробітництва; удосконалення системи безперервного професійного розвитку фахівців, стандартизацію медичної освіти [1–3].

Основна частина. Одним із дискусійних та невирішених питань, що стосуються реорганізації у вищій медичній школі, відзначається процедура та методика оцінювання студентів наприкінці окремих курсів. Так, до цього року у Харківському медичному університеті на кафедрі патологічної фі-

зіології ім. Д. О. Альперна існувала модульна система оцінювання студентів. У 2015–2016 н. р. було впроваджено нову кредитно-трансферну систему організації навчального процесу, де під час оцінювання перевага надається стандартизованим методам: тестуванню, письмовим роботам, контролю практичних навичок та ін. [4]. Тестовий контроль інтенсивно поширився і стабільно увійшов до загальної системи оцінювання студента-медика. Тестовий контроль має ряд переваг перед іншими методами контролю, а саме: 1) забезпечує об'єктивність і справедливість оцінки знань; 2) відсутність емоційних стресів і перевантажень; 3) відсутність психологічного впливу на студента; 4) забезпечує прозорість і гласність результатів контролю; 5) розвиває індивідуально-диференційований підхід до навчання та самостійної роботи студентів; 6) забезпечує можливість одночасного контролю великої аудиторії за умов відносно невеликих затрат часу на його проведення [5]. Окрім того, велика роль надається самостійній роботі студентів, оскільки підвищується мотивація для більш високого рівня кваліфікації [6].

Важливою складовою для оцінювання студентів, особливо на теоретичних (фундаментальних)

© О. В. Ніколаєва, Н. А. Шутова

кафедрах на перших курсах навчання є оцінка оволодіння ними теоретичним матеріалом. Тому важливим етапом у цьому році було введення обов'язкового складання "іспиту" наприкінці вивчення дисципліни. Іспит позитивно посприяв більшій стимуляції студентів до навчання, допоміг їм сконцентруватися та систематизувати отримані знання з предмета. Однак у викладацького колективу кафедри викликає занепокоєння той факт, що розбалансованість методів оцінювання призводить до роз'єднання теорії і практики. З одного боку, екзамен, як теоретична частина, відриває студента від конкретної ситуаційної задачі, з іншого – тестовий контроль, незважаючи на оснащення комп'ютерами окремого приміщення, дозволяє студенту автоматично запам'ятовувати правильні відповіді, не обґрунтовувати її. Тому для студента-медика обов'язковим повинно бути поєднання теорії з практикою.

Позитивними моментами характеризується досвід кафедри у цьому році, де звичайний іспит було трансформовано в "комплексний етапний іспит". Студенту було запропоновано не тільки скласти комп'ютерні тести, відповісти на 3-4 теоретичних питання, але й кожен із них отримав можливість проявити свої знання на практиці, отримавши і вирішивши 4 ситуаційні задачі, які не мали при собі варіантів правильних відповідей, та вміщували в собі клінічне спрямування з метою поєднання тео-

ретичних питань з патофізіології до практичної діяльності майбутнього лікаря, що надалі може бути сприятливим моментом у формуванні в студентів клінічного мислення.

Тому такий позитивний досвід, набутий кафедрою патологічної фізіології ХНМУ за цей рік, підкреслює необхідність перегляду методів проведення підсумкових занять, іспитів та інших оцінювальних засад з урахуванням ключових принципів і положень Болонського процесу та Європейської кредитно-трансферної системи, яка є однією зі складових забезпечення та практичної підготовки фахівців з охорони здоров'я.

Висновки: 1. Підготовка медичного фахівця – процес багатогранний. Кожна окрема складова потребує вдосконалення та перегляду з проекцією на розвиток науки та впровадження новітніх технологій у навчальну галузь.

2. Розвиток науки не може бути відірваним від підготовки майбутнього фахівця, а впровадження новітніх технологій у навчальний процес не може відбуватися без зміни та модернізації самих критеріїв оцінювання знань студента. Формування нових видів оцінювання повинно відбуватись на базі класичних стандартизованих та перевірених методів.

3. Іспит, який відбувається наприкінці вивчення студентами курсу з патологічної фізіології, повинен бути комплексним та етапним.

Список літератури

1. Стандартизація медичної освіти як проблема державного управління в Україні // Держава і суспільство. – С. 232–237.

2. Про затвердження Концепції розвитку медичної освіти в Україні : наказ Міністерства охорони здоров'я України та Академії медичних наук України від 12.09.2008 р. № 522/51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20080912_522_.html.

3. Афанасюк О. І. Національна стратегія побудови внутрішньої медицини на період 2015–2025 рр. / О. І. Афанасюк // Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2025 рр. : матеріали навч.-метод. конф. – Вінниця, 2015.

4. Огнева Л. Г. Особливості формування професійної

компетентності студентів-медиків при вивченні загально-теоретичних медичних дисциплін / Л. Г. Огнева, М. В. Ковальцова, Н. А. Шутова // Сучасні проблеми світової медицини та її роль у забезпеченні здоров'я світового співтовариства : матеріали навч.-метод. конф. – Одеса, 2016. – С. 135–139.

5. Кордон Ю. В. Удосконалення ефективності перевірки знань студентів за допомогою тестового контролю / Ю. В. Кордон, О. І. Жорняк, С. А. Колодій // Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2025 рр. : матеріали навч.-метод. конф. – Вінниця, 2015.

6. Ніколаєва О. В. Перспективні напрямки вдосконалення форм викладання патологічної фізіології / О. В. Ніколаєва, Н. А. Шутова // Організація навчального процесу студентів в ХНМУ : матеріали XLVII навч.-метод. конф. ХНМУ. – Харків, 2013.

Отримано 04.03.16